

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002700

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-07-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ван Цзянь ...

2. Jian Wang

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-3495-661X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії за спеціальністю 025 - Музичне мистецтво

Дата захисту: 11-08-2025

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9965

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41

Тема дисертації:

1. Ансамблеві форми вокальної музики у сучасній виконавській практиці: жанрово-стильова специфіка
2. Vocal ensemble forms in modern performing practice: genre and style specificity

Реферат:

1. Дисертацію присвячено дослідженню жанрово-стильової специфіки ансамблевих форм вокальної музики у сучасній виконавській практиці. Мета дослідження – виявити жанрово-інтонаційну специфіку ансамблевих форм вокального-сценічна драматургії у сучасній виконавській практиці. Матеріалом дослідження обрано нотні джерела ансамблевих епізодів з семи китайських опер: «Жаль за минулим», «Цюй Юань» Ши Гуаннаня; «Сяйво зірки, яскраве сяйво» Фу Генчена та Ху І; «Король Чу», «Дика земля» Цзінь Сяна; «Глибокий палац і море бажань», «Одного разу на горі», «Ан Чонген» Лю Чженьцюя. Наукова новизна одержаних результатів. У дослідженні вперше: – здійснено системну репрезентацію історико-стильової еволюції вокальних ансамблів, проаналізованих крізь призму стилістичних змін, драматургічних функцій та міжкультурних трансформацій; – осмислено ансамблеві форми академічного вокального виконавства як інтегративний феномен, у якому поєднуються структурно-композиційна організація, інтонаційно-виразні засоби та драматургічна функція у

просторі сценічної дії; - застосовано компаративний підхід до аналізу моделей ансамблевого виконавства, зокрема в оперній традиції Західної Європи та сучасного Китаю, що дало змогу виявити особливості культурно-естетичної взаємодії та вокальної комунікації в багатонаціональному просторі опери; - виконано поглиблений структурно-функціональний аналіз ансамблевих сцен сучасних китайських опер – «Жаль за минулим», «Цюй Юань» Ши Гуаннаня, «Король Чу» Цзінь Сяна, «Сяйво зірки, яскраве сяйво» Фу Генчена, Ху І та «Глибокий палац і море бажань», «Одного разу на горі», «Ан Чонген» Лю Чженьцюя – з урахуванням семантичного наповнення, драматургічного навантаження та виконавської взаємодії в контексті національного театру. Подальшого розвитку набуло: - специфіка ансамблевих сцен в операх китайських композиторів, що дозволяє розширити наукове розуміння вокальної драматургії у творах сучасного Сходу. Уточнено: - понятійно-категоріальний апарат аналізу ансамблевих форм у вокальному мистецтві (зокрема, інтерпретаційне осмислення понять «ансамбль», «інтонаційна взаємодія», «виконавська драматургія» у транскультурному контексті); - специфіка функціонування ансамлевої взаємодії в умовах сучасного оперного театру, зокрема на стику традиційної і новітньої китайської сценічної стилістики. У Висновках підводяться підсумки дослідження. 1. З'ясовано історико-естетичні передумови формування ансамблевих форм у європейській та китайській вокальній традиції. 2. Розроблено типологію вокальних ансамблів за структурно-композиційними, драматургічними й виконавськими критеріями. 3. Проаналізовано інтонаційно-драматургічну специфіку ансамблевих сцен у творах В. А. Моцарта, Дж. Россіні, Г. Доніцетті, Дж. Верді. Виявлено характерні ознаки: тричастинна форма (*scena-tempo di mezzo-cabaletta*), симультанне зіткнення характерів, темброва полярність, інтеграція поліфонічного розвитку та емоційної кульмінації. 4. Досліджено жанрово-стильові моделі дуетних сцен у китайських операх другої половини ХХ – початку ХХІ століття (Ши Гуаннаня, Цзінь Сяна, Фу Генчена, Ху І, Лю Чженьцюя). Визначено, що сучасна китайська дуетна сцена – це інтонаційно-філософська структура, що синтезує пентатонічні й діатонічні елементи, риторичну декламацію, *bel canto*, символіку кольору та сезонів. 5. Здійснено компаративний аналіз ансамблевих форм у європейській та китайській оперній традиції на рівні інтонації, драматургії й сценічної реалізації. Виявлено, що європейський ансамбль характеризується поліфонічною вертикаллю, гармонічною логікою, емоційною симультанністю, тоді як китайський – горизонталлю інтонаційних фраз, структурною ритуальністю, послідовною символікою. 6. Визначено інтерпретаційні підходи до виконання ансамблевих фрагментів у сучасній оперній практиці з урахуванням міжкультурного контексту. Показано, що ефективне виконання ансамблів потребує врахування інтонаційної автономії, тембрового балансу, сценічного діалогу, культурної семантики та риторичної інтонації. 7. Виявлено потенціал ансамблю як засобу художньої комунікації та моделювання міжособистісних і культурних взаємодій.

2. The relevance of the research topic is due to a number of interrelated factors that reflect both the evolution of contemporary vocal performance practice and the transformation of music education strategies in the globalized cultural space: 1) the need to develop vocal ensemble performance, primarily in the opera genre, as a means of enriching contemporary performance practice; 2) the importance of a thorough mastery of ensemble forms in the teaching practice of academic vocal performance, in particular in the Chinese music education system, where the ensemble is not only an educational but also a sociocultural instrument; 3) the task of a comprehensive musicological comprehension of the ensemble as a dynamic model of interaction that unfolds at the intersection of genre and composition structure, dramatic development, and interpretive openness; The object of research is European and Chinese opera; The subject of the study is the genre-typological and intonational specificity of ensemble forms in European and Chinese vocal music. The purpose of the study is to identify the genre and intonation specificity of ensemble forms of vocal and stage drama in contemporary performance practice. The achievement of the scientific goal is associated with the solution of specific scientific tasks: – to find out the historical and aesthetic prerequisites for the formation of ensemble forms in the European and Chinese vocal tradition; – to develop a typology of vocal ensembles according to structural, compositional, dramatic and performance criteria; – to analyze the intonational and dramatic specificity of ensemble scenes in the works of W. A. Mozart, G. Rossini, G. Donizetti, G. Verdi; – to study the genre and style models of duet scenes in Chinese operas of the second half of the twentieth and early twenty-first centuries (Shi Guangnan, Jin Xiang, Fu Genchen, Hu Yi,

Liu Zhenqiu); – to carry out a comparative analysis of ensemble forms in the European and Chinese opera traditions at the level of intonation, dramaturgy and stage realization; – to identify interpretive approaches to the performance of ensemble fragments in contemporary opera practice, taking into account the intercultural context; – to reveal the potential of the ensemble as a means of artistic communication and conceptual modeling of interpersonal and cultural interactions. Scientific novelty of the results. For the first time in Ukrainian musicology: – a systematic representation of the historical and stylistic evolution of vocal ensembles analyzed through the prism of stylistic changes, dramatic functions, and intercultural transformations; – the ensemble forms of academic vocal performance are comprehended as an integrative phenomenon that combines structural and compositional organization, intonational and expressive means and dramatic function in the space of stage action; – a comparative approach to the analysis of ensemble performance models, in particular in the opera tradition of Western Europe and contemporary China, was applied, which made it possible to identify the peculiarities of cultural and aesthetic interaction and vocal communication in the multinational space of opera; – an in-depth structural and functional analysis of ensemble scenes of contemporary Chinese operas - "Regret for the Past", "Qiu Yuan" by Shi Guangnan, "King Chu" by Jin Xiang, "Starlight, Bright Shine" by Fu Genchen, Hu Yi and The Deep Palace and the Sea of Desire, Once Upon a Mountain, and An Chonggeng by Liu Zhenqiu - taking into account the semantic content, dramatic load, and performance interaction in the context of the national theater. The general conclusions of the study emphasize the key provisions and results of the research. 1. The historical and aesthetic prerequisites for the formation of ensemble forms in the European and Chinese vocal tradition are clarified. 2. A typology of vocal ensembles is developed according to structural, compositional, dramatic and performance criteria. 3. The intonational and dramatic specificity of ensemble scenes in the works of W. A. Mozart, G. Rossini, G. Donizetti, and G. Verdi is analyzed. 4. The genre-stylistic models of duet scenes in Chinese operas of the second half of the twentieth and early twenty-first centuries (Shi Guangnan, Jin Xiang, Fu Genchen, Hu Yi, Liu Zhenqiu) are studied. 5. A comparative analysis of ensemble forms in the European and Chinese opera traditions at the level of intonation, dramaturgy and stage realization is carried out. 6. Interpretive approaches to the performance of ensemble fragments in contemporary opera practice are determined, taking into account the intercultural context. 7. The potential of the ensemble as a means of artistic communication and modeling of interpersonal and cultural interactions is revealed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Ван Цзянь. (2025). Ансамблевий спів як феномен західноєвропейської музики: історичний дискурс. Проблеми взаємодії мистецтв, педагогіки та теорії і практики освіти, 74, 212 – 230.
- Ван Цзянь (2025). Вокальні ансамблі у творчій практиці Європи та Китаю: традиції, трансформації, сучасні тенденції. Fine Art and Culture Studies, (1), 8–13.
- Ван Цзянь (2025). Дуетні сцени в опері Цзінь Сяна “Король Чу”: жанрові моделі, інтонаційна стилістика, ансамблева взаємодія. Актуальні питання гуманітарних наук, 85 (3), 115–120.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зінченко Вікторія Олександрівна
2. Viktoriia Zinchenko

Кваліфікація: к. мист., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3743-270X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Антонова Олена Григорівна
2. Olena Antonova

Кваліфікація: к.мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6253-8138

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гіголаєва-Юрченко Вікторія Олександрівна
2. Viktoriya Gigolayeva-Yurchenko

Кваліфікація: к.мист., 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-8137-487X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківська державна академія культури**Код за ЄДРПОУ:** 30036001**Місцезнаходження:** Бурсацький узвіз, 4, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Романюк Ірина Анатоліївна
2. Iryna Romaniuk

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-7900-5960**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського**Код за ЄДРПОУ:** 02214350**Місцезнаходження:** площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Белік-Золотарьова Наталія Андріївна
2. Nataliya Byelik-Zolotaryova

Кваліфікація: к. мист., професор, 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-3670-4037**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Шаповалова Людмила Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Шаповалова Людмила Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Поліна Кордовська

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна